

FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	34992
Nom	Estat de benestar
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1300 - Grau de Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Dret	4	Primer quadrimestre
1922 - Programa Doble Titulació Dret-Ciències Polítiques i AA.PP.	Facultat de Dret	5	Primer quadrimestre
1924 - Programa Doble Titulació CCPPAA-Sociologia	Facultat de Dret	5	Primer quadrimestre
1925 - Programa Doble Titulació Sociologia-CCPPAA	Facultat de Ciències Socials	5	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1300 - Grau de Ciències Polítiques i de l'Administració Pública	27 - Estat de Benestar	Obligatòria
1922 - Programa Doble Titulació Dret-Ciències Polítiques i AA.PP.	6 - Assignatures obligatòries de cinquè curs	Obligatòria
1924 - Programa Doble Titulació CCPPAA-Sociologia	7 - Assignatures obligatòries de cinquè curs	Obligatòria
1925 - Programa Doble Titulació Sociologia-CCPPAA	7 - Assignatures obligatòries de cinquè curs	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BARBERA ARESTE, OSCAR	55 - Dret Constitucional, Ciència Política i de l'Administració
LOPEZ BALAGUER, MERCEDES	76 - Dret del Treball i de la Seguretat Social

RESUM

En l'assignatura s'explica l'orige, consolidació, evolució i crisi de l'Estat de benestar, tractant sempre de mostrar els elements polítics, socials i econòmics presents en els diferents processos. Per a això, s'analitzarà el concepte i fonament (estatalització de la societat i socialització de l'Estat) de l'Estat de Benestar, per després revisar la diferents interaccions entre actors polítics col·lectius que s'han donat des del sorgiment de l'Estat Social, fins a l'actual crisi de l'Estat de Benestar. Com a elements específics, s'estudiaran els diferents models d'Estat de benestar.

Es tracta d'una assignatura que té continguts de caràcter transversal que expliquen els diferents moments de l'Estat de Benestar, a saber: l'evolució dels processos de Modernització i industrialització, les tendències demogràfiques, el procés de globalització i l'evolució dels sistemes de seguretat social

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Si bé l'assignatura no té requisits previs, és recomanable que les persones que vulguin cursar-la hagin realitzat els cursos de Fonaments de Ciència Política i de l'Administració I i II, i d'Estructura Social i Sociologia General.

COMPETÈNCIES

1300 - Grau de Ciències Polítiques i de l'Administració Pública

- Posseir coneixement i capacitat de comprensió de fets essencials, conceptes, principis i teories relatives a les ciències polítiques i de l'administració pública, així com l'espectre de les seues disciplines de referència.
- Posseir les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors o millorar la seua formació amb un cert grau d'autonomia.

- Conèixer i saber analitzar el disseny, la planificació, la gestió i l'avaluació de les polítiques públiques.
- Conèixer i saber analitzar les polítiques de respecte a la igualtat entre homes i dones, així com d'igualtat d'oportunitats i no-discriminació, i de promoció de la solidaritat, la protecció ambiental i la cultura de la pau.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- 1: Conèixer l'origen, evolució i característiques de l'Estat de Benestar
- 2: Saber analitzar els processos polítics, econòmics i socials que propicien els països que funcionen sota la forma d'Estat de Benestar
- 3: Conèixer i saber analitzar els models d'Estats de Benestar
- 4: Identificar i comprendre els processos polítics, socials i econòmics que afecten al funcionament de l'Estat de Benestar.
- 5: Conèixer els diferents models de seguretat social i en particular el de l'Estat espanyol
- 6: Entendre les conseqüències dels processos de globalització i canvi demogràfic en el funcionament de l'Estat de Benestar

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. TEMARI (I)

1: Els antecedents de l'Estat de Benestar:

En aquesta secció estudiarem l'origen de la qüestió social com la nova competència de l'Estat que li porta a la superació de l'Estat Liberal i posa les bases de l'Estat Social. Ens centrarem en el període que va des de finals del Segle XIX fins a la I Guerra Mundial, resultant fonamental per a la compressió d'aquest procés, el paper dels actors socials (sindicats, fraternitats obreres, mutes, etc.) i els processos d'industrialització i modernització. Posarem especial atenció en les propostes socials de Bismark a Alemanya i de Primo de Rivera a Espanya. Finalment, analitzarem les assegurances socials com a antecedent de l'actual sistema de seguretat social.

2: Els orígens de l'Estat de Benestar:

Com a antecedent immediat de l'Estat de Benestar pròpiament dit (posterior a la segona Guerra Mundial) estudiarem les grans fites de la política social d'entreguerres a través de l'anàlisi de diferents propostes que van marcar inflexions en la relació entre el social i l'Estat, els inicis de la seguretat social i la compressió dels processos econòmics del capitalisme, a saber: El keinesianismo, L'Informe Beveridge, el fordismo i l'El New Deal. A més estudiarem els casos dels països nòrdics, la Segona República Espanyola, la República Alemanya de Weimar i la Revolució Mexicana. Aquesta capítol es tancarà amb una anàlisi del context geopolític europeu i les seves implicacions.

3: Desenvolupament de l'Estat de Benestar

L'Estat de Benestar pròpiament dit. Centrarem l'estudi en la constitucionalització dels drets socials que va generar una nova forma de ciutadania i la política de pactes entre Estat, capital i treball en el context del capitalisme industrial de posguerra. Per a ells dividirem l'anàlisi en tres eixos: les bases morals de l'Estat de Benestar: solidaritat; capital social i globalització del benestar. Bases econòmiques i materials: sostenibilitat, posindustrialismo i capitalisme regulat, impostos i despesa social. Bases socials

2. TEMARI (II)

3: Desenvolupament de l'Estat de Benestar: L'Estat de Benestar pròpiament dit. Centrarem l'estudi en la constitucionalització dels drets socials que va generar una nova forma de ciutadania i la política de pactes entre Estat, capital i treball en el context del capitalisme industrial de posguerra. Per a ells dividirem l'anàlisi en tres eixos: les bases morals de l'Estat de Benestar: solidaritat; capital social i globalització del benestar. Bases econòmiques i materials: sostenibilitat, posindustrialisme i capitalisme regulat, impostos i despesa social. Bases socials i polítiques: Legitimitat. Estat competidor, tercera via i euro estipendio. De forma transversal pararem esment al paper dels sindicats i el corporativisme i en la configuració i evolució dels models de seguretat social.

4: Models europeus d'Estat de Benestar: En aquesta secció del curs analitzarem els diferents models d'Estat de Benestar, centrant-nos en els models europeus hagut de que el fenomen estudiat és un fet propi i fonamentalment assentat en aquesta regió. Per a l'estudi dels models, seguirem la classificació realitzada per Gosta Esping- Andersen que ha classificat als Estats de Benestar en els següents models: 1) seguretat social continental. 2) universalització residual anglosaxona. 3) Redistribució estatalista nòrdica i 4) Via mediterrània. Finalment, inclourem el model que s'ha generat a partir de les polítiques de la UE per a la creació d'una Europa macrosocial.

5: Crisi i situació actual: Per comprendre la crisi de l'Estat de Benestar examinarem els nous patrons demogràfics dels països amb Estat de Benestar, les migracions i l'efecte de la globalització. Així mateix, conseqüències que tenen els límits del creixement, l'explosió de les demandes i els canvis en el model productiu en el funcionament de l'Estat de Benestar. Per a ells treballarem amb diferents documents: Informe Lugano I i II, l'informe del Club de Roma i l'Informe Trilateral. A partir dels elements abans assenyalats, avaluare

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	45,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs individuals	7,50	0
Estudi i treball autònom	25,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

En les classes teòriques, la transmissió de coneixements es realitzarà fonamentalment a través de la classe magistral. En la mateixa, el docent tractarà de transmetre els continguts essencials de l'assignatura apropant-los a la realitat mitjançant el recurs a exemples, l'ocupació de casos, textos seleccionats i altres materials. Al temps, es demanarà la participació activa dels estudiants, que podrà concretar-se –a més d'en la dinàmica quotidiana de la classe- en exposicions de determinats temes, tant en les classes teòriques com en les pràctiques.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura està composta per 2 elements, tant a la primera com a la segona convocatòria:

- a) Examen: en acabar el curs es realitzarà una prova final sobre tots els continguts de l'assignatura recollits en aquesta guia docent, s'hagin impartit a l'aula o no, i els materials que es compreguin a les diverses sessions. Aquesta prova tindrà un valor del 60% de la nota global.
- b) Avaluació contínua: Al llarg del semestre s'aniran fent treballs pràctics i activitats complementàries de diversa índole, que s'hauran de lliurar el dia assenyalat pel professor. Aquesta part tindrà un valor del 40% de la nota final.

Perquè l'alumne assoleixi punts de l'avaluació continuada, haurà d'haver assistit a un mínim del 75% de les sessions pràctiques. A més, per poder sumar la qualificació obtinguda a l'avaluació contínua (de les sessions pràctiques) amb la qualificació a l'examen, l'alumne haurà d'haver obtingut almenys un 4 (sobre 10) en aquest examen final.

El contingut de tots aquests treballs d'avaluació contínua constitueix també materials i continguts del curs, per la qual cosa són susceptibles de formar part de la prova de final de curs. El professor explicarà com s'ha de fer i lliurar cada exercici i, posteriorment, lliurarà els resultats de les diverses pràctiques abans de l'examen. Les pràctiques (siguin les no realitzades ni lliurades en el termini estipulat respectiu, o les ja realitzades o avaluades) no seran recuperables amb posterioritat a la data de lliurament, ni tampoc per a la segona convocatòria (mantenint-se per a aquesta la nota de l'avaluació continuada aconseguida al llarg del semestre).

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Sotelo, Ignacio (2010) El Estado social: antecedentes, origen, desarrollo y declive. Madrid : Trotta.
- Esping-Andersen, Gosta (1993) Los tres mundos del Estado del bienestar. Alfons el Magnànim-IVEI. Valencia
- Moreno, Luis (2000) Ciudadanos precarios : la "última red" de protección social. Barcelona : Ariel